

RAKENNUSTIETO >

Rakennusalan täyden palvelun tietotalo

Rakennustieto Oy edistää hyvää rakennustapaa ja tuottaa rakentamisesta luotettavaa tietoa. Puolueettoman ja asiakaslähtöisen Rakennustieto Oy:n tuotteet kattavat rakentamisen koko elinkaaren suunnittelusta ylläpitoon. Yhtiön omistaa Rakennustietosäätiö RTS.

Tutustu palveluihimme

> rakennustieto.fi/rk/palvelut

Rakentajain kalenterin artikkelit

Tämä artikkeli on julkaistu alun perin Rakentajain kalenterissa, jota ovat julkaisseet Rakennustietosäätiö RTS sr ja Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry.

Julkaisu oli rakennusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden käsikirja, joka yhdisteli teoriaa ja käytäntöä sekä kannusti hyvään rakentamiseen. Artikkelin vasemmassa reunassa olevasta vesileimasta näkee ko. Rakentajain kalenterin vuosikerran.

> [Artikkeliarkisto, kokoelma vuosien 1997–2018 Rakentajain kalenterissa julkaistuista artikkeleista](#)

Suomen rakentamismääräyskokoelma

Jaakko Huuhtanen

Rakennusneuvos, ympäristöministeriö, asunto- ja rakennusosasto
jaakko.huuhtanen@ymparisto.fi

2

Rakentamismääräyskokoelman asema rakentamisessa

Suomen rakentamismääräyskokoelma (RakMK) saatettiin aikanaan voimaan sisäasianministeriön antamalla päätöksellä 12.11.1975 silloisen rakennusasetuksen (266/59) nojalla. Tuosta ajankohdasta rakentamismääräyksiä on täydennetty nykyiseen laajuuteensa. Ne täsmentävät laissa ja asetuksessa rakentamiselle asetettuja vaatimuksia. Määräykset koskevat talonrakentamista ja niitä on soveltuvin osin noudatettava myös korjaus- ja muutostoissa.

Valta antaa rakentamismääräyksiä siirrettiin vuonna 1983 ympäristöministeriölle sen perustamisen yhteydessä. Valtuutus määräysten antamiseen on 5.2.1999 annetussa uudessa maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL 13 §). Se on sisällöltään periaatteessa samanlainen kuin aikaisemmassa rakennuslaissakin. Aikaisemman lain nojalla annetut rakentamismääräykset ovat uuden lain siirtymäsäännöksen nojalla voimassa myös uuden lain voimaan tulon jälkeen.

Määräysten velvoittavuus

Suomen rakentamismääräyskokoelma sisältää teknisiä määräyksiä ja ohjeita, joiden tarkoituksena on mm. varmistaa, että rakennus täyttää lujuuden, paloturvallisuuden, terveellisyys ja hyvän energiatalouden vaatimukset.

Rakentamista koskevien säännösten ja muun aineiston velvoittavuutta voidaan kuvata seuraavalla kaaviolla, jossa kulkusuunta on ylempäänasteisesta alempaan päin:

**MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAKI =>
MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSASETUS =>
MÄÄRÄYKSET => OHJEET =>
OPASAINESTO**

Määräykset ovat sitovia. Ratkaisu, jossa poiketaan määräyksistä, ei siten yleisesti ottaen ole hyväksyttävä, ellei siihen myönnetä erillistä poikkeusta. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisella on maankäyttö- ja rakennuslain nojalla oikeus myöntää rakennuslupa myös silloin, kun on kysymys vähäisestä poikkeamisesta rakentamista koskevista teknisistä määräyksistä (MRL 171 §).

Ohjeet esittävät hyväksyttäviä teknisiä ratkaisuja, joilla määräysten vaatimustaso täytetään. Rakennusvalvontaviranomaisen on siten hyväksyttävä ohjeiden mukainen rakentaminen, mutta hänellä on oikeus hyväksyä muunkinlainen ratkaisu, jos täyttää määräysten vaatimustason. Ohjeet eivät siis estä käyttämästä muutaakin perusteltua ratkaisua. Poikkeavan ratkaisun hyväksyttävyyden syytä varmistaa kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta.

1.3.2000 voimaan tulleen perustuslain mukaan ministeriöiden antamat lakia alemmanasteiset yleisesti sitovat määräykset ja ohjeet annetaan asetuksina. Tästä johtuen Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset ja ohjeet annetaan mainitusta päivämäärästä lähtien ympäristöministeriön asetuksina. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että niiden asema edellä kuvatussa hierarkia-asteikossa muuttuisi. Siten asetuksenakin annetut ohjeet esittävät edelleen yhden hyväksyttävän, mutta ei välttämättä ainoan ratkaisun. Julkaiseminen tapahtuu edelleen Suomen rakentamismääräyskokoelmassa eikä julkaisujen ulkoasu muutu.

Määräykset ovat yleensä kirjoitustyyliltään tiiviitä ja niukkasanaisia. Siksi ympäristöministeriö on julkaisut informaatioaineistoa, jonka tarkoituksena on selventää määräysten taustoja ja helpottaa niiden tulkintamista. Nykyään tätä julkaisusarjaa kutsutaan nimellä ”Ympäristö-opas” (aikaisemmin käytettiin nimeä ”Opas”). Ympäristöopas on julkaistu mm. rakennusten paloturvallisuudesta (n:o 39, liittyy määräyksiin E1) ja kosteudesta rakentamisessa (n:o 51, liittyy määräyksiin ja ohjeisiin C2). Oppaat eivät sinänsä sido rakentamisen osapuolia, mutta niiden voidaan katsoa edustavan rakentamisessa noudatettavaa hyvää rakentamistapaa.

SÄÄNNÖKSET
OHJEET

Rakentamismääräyskokoelman sisällys

Suomen rakentamismääräyskokoelma sisältää taulukossa 1 luetellut määräykset ja ohjeet (tilanne 15.8.2003):

Taulukko 1. Suomen rakentamismääräyskokoelman sisällys 15.8.2003

A YLEINEN OSA			
A 1	Rakennustyön valvonta	Määräykset ja ohjeet	2000
A 2	Rakennuksen suunnittelijat ja suunnitelmat	Määräykset ja ohjeet	2002
A 3	Rakennustuotteet	Määräykset ja ohjeet	1995
A 4	Rakennuksen käyttö- ja huolto-ohje	Määräykset ja ohjeet	2000
A 5	Kaavamerkinnot	Määräykset	2000
B RAKENTEIDEN LUJUUS			
B 1	Rakenteiden varmuus ja kuormitukset	Määräykset	1998
B 2	Kantavat rakenteet ¹⁾	Määräykset	1990
B 3	Pohjarakennus	Määräykset	1976
B 4	Betonirakenteet	Ohjeet	2001
B 5	Kevytbetoniharkkorakenteet	Ohjeet	1987
B 6	Teräsohutelvyrakenteet	Ohjeet	1989
B 7	Teräsrakenteet	Ohjeet	1996
B 8	Tiilirakenteet	Ohjeet	1989
B 9	Betoniharkkorakenteet	Ohjeet	1993
B 10	Puurakenteet	Ohjeet	2001
*	Eurocode-esistandardien kansalliset soveltamisasiakirjat (NAD), ks. alla ²⁾		
C ERISTYKSET			
C 1	Ääneneristys ja meluntorjunta rakennuksessa	Määräykset ja ohjeet	1998
C 2	Kosteus	Määräykset ja ohjeet	1998
C 3	Lämmöneristys	Määräykset	1985
C 4	Lämmöneristys	Ohjeet	1978
D LVI JA ENERGIATALOUS			
D 1	Kiinteistöjen vesi- ja viemärlaitteistot	Määräykset ja ohjeet	1987
D 2	Rakennusten sisäilmasto ja ilmanvaihto	Määräykset ja ohjeet	1987
D 3	Rakennusten energiatalous	Määräykset ja ohjeet	1978
D 4	LVI-piirrosmerkit	Ohjeet	1978
D 5	Rakennusten lämmityksen tehon- ja energiatarpeen laskenta	Ohjeet	1985
D 6	Kvv-työnjohtaja	Määräykset	1990
D 7	Kattiloiden hyötysuhdevaatimukset	Määräykset	1997

E RAKENTEELLINEN PALOTURVALLISUUS			
E 1	Rakennusten paloturvallisuus	Määräykset ja ohjeet	2002
E 2	Tuotanto- ja varastorakennusten paloturvallisuus	Ohjeet	1997
E 3	Pienet savuhormit	Ohjeet	1988
E 4	Autosuojausten paloturvallisuus	Ohjeet	1997
E 7	Ilmanvaihtolaitosten paloturvallisuus	Ohjeet	1980
E 8	Muuratut tulisijat	Ohjeet	1985
E 9	Kattilahuoneiden ja polttoainearastojen paloturvallisuus	Ohjeet	1997
F YLEINEN RAKENUSSUUNNITTELU			
F 1	Liikkumisesteetön rakentaminen	Määräykset ja ohjeet	1997
F 2	Rakennusten käyttöturvallisuus	Ohjeet	2001
G ASUNTORAKENTAMINEN			
G 1	Asuntosuunnittelu	Määräykset	1994
G 2	Valtion tukema asunTORAKENTAMINEN	Määräykset ja ohjeet	1998

¹⁾ lisätty kohta 5.1 (ympäristöministeriön asetus 27.2.2002)

²⁾ Eurocode-esistandardeja ja niiden kansallisia soveltamisasiakirjoja (NAD) on käsitelty Rakentajain kalenterin 2000 artikkelissa "Eurooppalaiset rakennesuunnittelustandardit". Em. artikkelin tietoja on täydennetty tämän kirjan samannimisessä artikkelissa.

Kantavien rakenteiden suunnittelussa voidaan käyttää vaihtoehtoisesti joko RakMK:n määräyksiä ja ohjeita B1-B10 tai eurooppalaisia Eurocode-esistandardeja yhdessä niiden kansallisten soveltamisasiakirjojen (NAD) kanssa. Asiaa on käsitelty tarkemmin Rakentajain kalenterin 2000 artikkelissa "Eurooppalaiset rakennesuunnittelustandardit".

Vuoden 2003 Rakentajain kalenterin ilmestymisen jälkeen on annettu uudet lämmöneristystä koskevat määräykset (C3) ja ohjeet (C4) sekä rakennusten sisäilmastoa ja ilmanvaihtoa koskevat määräykset ja ohjeet (D2). Kaikki edellä mainitut tulevat voimaan 1.10.2003. Niinikään

on annettu uudet ilmanvaihtolaitosten paloturvallisuutta koskevat ohjeet (E7). Ne tulevat voimaan 1.1.2004.

Ajan tasalla oleva luettelo voimassa olevista Suomen rakentamismääräyskokoelman osista löytyy ympäristöministeriön nettisivuilta osoitteesta www.ymparisto.fi/raken/rakmk/index.htm. Määräysten ja ohjeiden tekstit ovat luettavissa sähköisessä muodossa PDF-tiedostoina luettelosta lähtevän linkin kautta. Jos jonkun osan uudistus on valmisteilla, tästä on merkintä luettelossa. Luettelosta on myös linkit lausunnolla olevien osien lausuntoversioihin.